

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ «КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ» ДЛЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Молчанова Ю. В. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) відноситься до компаній, які:

- по-перше, несуть відповідальність за їх вплив на суспільство, виконують соціальні зобов'язання, які передбачені законом, і готові здійснювати відповідні обов'язкові витрати;

- по-друге готові добровільно нести необов'язкові витрати на соціальні потреби, понад меж, встановлених податковим, трудовим, екологічним та іншим законодавством, виходячи не з вимог закону, а з морально-етичних міркувань.

Національні політики з КСВ вже розробили п'ятнадцять європейських країн, близькі до завершення своїх національних проєктів в області КСВ Австрія, Ірландія, Угорщина, Іспанія та Мальта; в стані розробки політика КСВ знаходиться в Хорватії, Греції, Латвії, Португалії, Румунії, Словенії та Словаччині [1].

Результатом впровадження КСВ є суттєві переваги для компаній в області управління ризиками, забезпечення взаємовідносин з клієнтами, економії витрат, доступу до капіталу, управління людськими ресурсами та їх здатності до інновацій. Дії компаній відповідно розвитку КСВ мають наслідком більш високу конкурентоспроможність і сприяють інноваціям. Соціально орієнтовані організації добровільно приймають додаткові заходи для підвищення якості життя працівників та їх сімей, а також місцевої громади та суспільства в цілому. В інтересах суспільства КСВ пропонує набір цінностей, на яких здійснюється перехід до стійкої економічної системи.

Сучасна репутація українських компаній в очах закордонних партнерів залежить не тільки від показників прибутковості, вартості акцій, якості продукції, але й від активності у сфері КСВ. Відповідно за рекомендаціями МОНУ з першого вересня 2010 року в навчальні плани підготовки фахівців із напрямів «Економіка і підприємництво» та «Менеджмент і адміністрування» введено академічний курс «Корпоративна соціальна відповідальність», а з 2015 року курс входить в навчальні програми для здобувачів вищої освіти з галузі знань «Управління та адміністрування» [2].

Мета дисципліни - формування у бакалаврів системи базових знань і навичок в області корпоративної соціальної відповідальності для ведення цивілізованого бізнесу і дотримання міжнародних стандартів корпоративного управління і корпоративної соціальної відповідальності.

Найбільш важливі завдання дисципліни передбачають:

- засвоєння теоретичних знань в області соціальної відповідальності;
- вивчення зарубіжного досвіду корпоративної соціальної відповідальності;
- забезпечення розуміння необхідності реалізації концепцій корпоративної соціальної відповідальності в Україні, ведення бізнесу на основі норм ділової етики;
- аналіз впливу корпоративної соціальної відповідальності на формування позитивної ділової репутації та іміджу сучасного підприємства, конкурентних переваг соціально відповідальних компаній;
- вивчення міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності та правил складання соціальної звітності;
- розуміння шляхів ефективної взаємодії бізнесу і держави в реалізації принципів корпоративної соціальної відповідальності.

Предмет вивчення дисципліни представляє комплекс сучасних інструментів та низка теоретичних положень щодо формування та функціонування системи корпоративної соціальної відповідальності.

Міждисциплінарні зв'язки охоплюють широке коло нормативних дисциплін: «Економічна теорія», «Правознавство», «Соціологія», «Філософія», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства».

Потребу знань та навичок в області КСВ формують, насамперед, процеси інтеграція корпоративної соціальної відповідальності у загальну стратегію розвитку українських компаній, необхідність використання міжнародних стандартів корпоративного управління і соціальної звітності.

Для адаптації корпоративного управління до світових стандартів у провідних українських компаніях вводиться нова посада - менеджер з корпоративної соціальної відповідальності. Базові знання майбутніх фахівців з теорії і практики КСВ та відповідні професійних компетенції є результатами засвоєння тем дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність».

Окрема тема дисципліни КСВ розглядає найбільш поширені стандарти звітності КСВ та відповідні їм міжнародні рейтинги сталих компаній, найбільш поширеними серед яких є: Dow Jones Sustainability Index (DJSI), FTSE4Good Index, MSCI Index, Corporate Knights Global 100 Most Sustainable Corporations in the World.

Теоретичний базис дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» складає модель соціальної відповідальності бізнесу А. Керолла, екологічна концепція виживання організації через адаптацію до умов навколишнього середовища, теорія «стейкхолдерів», триєдина концепція сталого розвитку та концепція корпоративної стійкості, концепція створення спільних цінностей, як системи принципів і методів роботи, що посилюють конкурентоспроможність компанії, одночасно покращуючи економічні і соціальні умови тих спільнот, в яких вона працює.

Значна увага при формуванні змісту курсу «Корпоративна соціальна відповідальність» приділяється специфіці діяльності компаній, відповідно до якої КСВ повинна бути органічно інтегрована в систему управління компанії, охоплюючи всі її бізнес-процеси. В проекції до різних форм ведення бізнесу в Україні відповідальне ставлення може виражатися в різному: у виборі підрядників, матеріалів, з якого буде виготовлений кінцевий продукт, в ставленні до співробітників, до споживачів, охоплювати сервісні процеси.

Великий обсяг самостійної роботи студентів відповідно до тем курсу, вимагає чіткої структуризації лекційного матеріалу і використання всіх інструментів, які є в арсеналі викладача для формування високої залученості в проблемні питання курсу. Так форма подання лекційного матеріалу включає візуалізовані і структуровані тези лекцій, електронний конспект, що надає студентам можливості більш детально засвоїти теми дисципліни і якісно підготуватися до практичних та семінарських занять.

Організація курсу «Корпоративна соціальна відповідальність» передбачає можливість використання цифрових освітніх ресурсів, до яких відносять представлені в цифровій формі фотографії, відеофрагменти, об'єкти інтерактивного моделювання, текстові документи, матеріали міжнародних і українських форумів та симпозіумів з питань сталого розвитку, спеціалізовані web-сайти і інші ресурси Інтернет, необхідні для організації навчального процесу.

Література

1. Corporate Social Responsibility – National Public Policies in the European Union – Compendium 2014: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7726&visible1>
2. Нова навчальна дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=us_publication&group=4&us_publication=485